

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 85/2026-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., Mariánske námestie 2, Žilina, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní pod sp. zn. 29Tk/2/2017 a postupu Krajského súdu v Žiline v konaní pod sp. zn. 3To/7/2025 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Žilina v konaní pod sp. zn. 29Tk/2/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Žilina **zakazuje** pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa v konaní sp. zn. 29Tk/2/2017.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Žilina **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevypovedá**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Stred v konaní ČVS: PPZ-134/NKA-PZ-ST-2012, postupom Krajskej prokuratúry v Žiline v konaní sp. zn. Kv 17/15/5500, postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 29Tk/2/2017 a postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 3To/7/2025. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zakázal okresnému súdu

a krajskému súdu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa a zároveň žiada priznať finančné zadosťučinenie vo výške 17 777 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expositúry Stred ČVS: PPZ-134/NKA-PZ-ST-2012 z 18. marca 2015 vznesené obvinenie za trestný čin vraždy formou návodu podľa § 10 ods. 1 písm. b) k § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. j) Trestného zákona.

3. Prokurátor krajskej prokuratúry podal na okresnom súde 15. augusta 2017 obžalobu pod sp. zn. Kv 17/15/5500.

4. Okresný súd po prijatí obžaloby nariadil termín prvého hlavného pojednávania vo veci na 2. júl 2020. Ďalší termín hlavného pojednávania bol nariadený na 24. február 2022. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 29Tk/2/2017 z 30. júla 2024.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom 19. júna 2025 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3To/7/2025 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

6. Dňa 31. augusta 2025 adresoval sťažovateľ okresnému súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, v ktorej namietal neprimeranú celkovú dĺžku svojho trestného konania.

7. Dňa 19. septembra 2025 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie o vybavení jeho sťažnosti sp. zn. 1SprS/140/2025 zo 16. septembra 2025, v ktorom okresný súd konštatoval neprimeranú dĺžku konania, ktorá bola spôsobená zmenou zákonného sudcu. Vzhľadom na to, že sa v tom čase vykonávali jednotlivé procesné úkony po rozhodnutí odvolacieho súdu, považoval okresný súd sťažnosť za neopodstatnenú.

8. Dňa 22. septembra 2025 adresoval sťažovateľ predsedovi krajského súdu podnet na prešetrenie vybavenia sťažnosti okresným súdom zo 16. septembra 2025, na základe ktorého namietal nesprávny postup okresného súdu podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

9. Dňa 16. októbra 2025 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie o vybavení sťažnosti sp. zn. 1SprS/162/2025 z 10. októbra 2025, ktorého obsahom bol podrobný chronologický prehľad úkonov vykonaných v trestnom konaní sťažovateľa. Okresný súd ani v tomto prípade nezistil prieťahy v trestnom konaní sťažovateľa.

10. Proti oznámeniu o vybavení sťažnosti sp. zn. 1SprS/162/2025 z 10. októbra 2025 podal sťažovateľ sťažnosť predsedovi krajského súdu, o ktorej nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

11. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 85/2026-21 z 11. februára 2026 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 29Tk/2/2017 a postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 3To/7/2025. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postupu okresného súdu a krajského súdu namieta neprimeranú dĺžku trestného konania. Vo vzťahu k okresnému súdu sťažovateľ namieta prieťahy v konaní po prijatí obžaloby, t. j. k nariadeniu prvého hlavného pojednávania vo veci došlo po troch rokoch od podania obžaloby. Okresný súd vo veci rozhodol po siedmich rokoch od prijatia obžaloby, pričom počas tohto obdobia boli vo veci vykonané len dve hlavné pojednávania. Vyhotovenie rozsudku okresného súdu trvalo štyri mesiace, čo malo prispieť k ďalším prieťahom v konaní. Vo vzťahu k postupu krajského súdu sťažovateľ namieta neprimeranú dobu rozhodovania krajského súdu o svojom odvolaní v trvaní ôsmich mesiacov. Takýto postup všeobecných súdov je podľa názoru sťažovateľa neefektívny, trestné konanie trvá dosiaľ jedenásť rokov, čím dochádza k porušovaniu označených práv sťažovateľa.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a krajského súdu

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

13. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprS/37/2026 z 2. marca 2026. Obsahom vyjadrenia okresného súdu je chronologický prehľad procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní a tiež vyjadrenie zákonnej sudkyne. Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedla, že rozsudok vo veci bol vyhotovený v zákonnej, predsedom súdu predĺženej lehote na jeho vypracovanie. K nariadeniu termínu hlavného pojednávania na 29. január 2026 uviedla, že súd sa musel od 1. septembra 2025 prednostne zaoberať námietkou zaujatosti, ktorú vzniesol sťažovateľ proti všetkým členom senátu. Otázka, či senát môže o veci sťažovateľa konať a rozhodovať bola vyriešená až 21. januára 2026, a to rozhodnutím sťažnostného súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o nevyhlúčení. Zákonná sudkyňa poukázala na skutočnosť, že nie je možné, aby pojednávala a rozhodovala všetky veci, ktoré boli jej senátu pridelené, súčasne a vzhľadom na ich množstvo, pracovnú vyťaženosť člena senátu (prísediaceho) a počet pojednávacích dní v týždni to nie je možné.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

14. Predseda senátu krajského súdu k časti ústavnej sťažnosti týkajúcej sa trvania konania na krajskom súde uviedol, že trestná vec sťažovateľa napadla krajskému súdu v súvislosti s odvolaním sťažovateľa a prokurátora 22. januára 2025. Krajský súd o podaných odvolaniach rozhodol 19. júna 2025 uznesením sp. zn. 3To/7/2025 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Uznesenie z 19. júna 2025 bolo krajským súdom písomne vyhotovené 29. júla 2025, teda na 28. pracovný deň, v lehote ustanovenej § 172 ods. 3 Trestného poriadku. Zároveň bol 29. júla 2025 krajským súdom spis expedovaný okresnému súdu.

15. Krajský súd zároveň uviedol, že celková dĺžka konania na krajskom súde bola 6 mesiacov, čo považuje za primeranú dĺžku konania. Sťažovateľ nevyužil možnosť podať sťažnosť v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch, čím zmaril možnosť efektívnej nápravy v čase konania. Z uvedeného dôvodu nepovažuje sťažnosť týkajúcu sa krajského súdu za dôvodnú.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenia všeobecných súdov sťažovateľovi na účely jeho vyjadrenia, keďže sa od jeho repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií. Ústavný súd po overení aktuálneho skutkového stavu vyhodnotil, či došlo zo strany odporcov k priet'ahom v konaní a do akej miery.

17. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľa tvorí námietka, že v dôsledku neefektívnej činnosti všeobecných súdov došlo v napadnutom konaní k vzniku zbytočných priet'ahov, pričom celková dĺžka napadnutého konania je neprimeraná, odôvodňujúca vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa.

18. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

20. Sťažovateľ bol obžalovaný z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 písm. i) a j) Trestného zákona účinného do 31. augusta 2003 formou organizátorstva podľa § 10 ods. 1 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005. Ide teda o vec skutkovo a právne zložitú. Napriek tomu však treba tiež dodať, že táto skutočnosť nemôže ospravedlniť dlhodobé obdobia nečinnosti okresného súdu.

21. Z vyjadrenia okresného súdu a chronológie procesných úkonov v predmetnom trestnom konaní u sťažovateľa nebolo zistené správanie, ktorým by sa snažil nežiaducim a neprimeraným spôsobom mariť priebeh konania. Nemožno preto dospieť k záveru, že by práve postup sťažovateľa bol rozhodujúcim prvkom toho, že v trestnom konaní nie je po viac ako ôsmich rokoch od podania obžaloby právoplatne rozhodnuté.

22. Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ten po podaní obžaloby 15. augusta 2017 nariadil prvý termín hlavného pojednávania až na 6. máj 2020, teda po takmer troch rokoch od jej podania. Zároveň bol pokyn na doručovanie obžaloby vydaný až 2. novembra 2017, teda s odstupom približne troch mesiacov od jej podania. Uvedené obdobia nečinnosti posudzované v kontexte skutočnosti, že trestné konanie sťažovateľa nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené ani po viac ako ôsmich rokoch od podania obžaloby a viac ako desiatich rokoch od vznesenia obvinenia, významne prispeli k nadmernej dĺžke konania.

23. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie trpí priet'ahmi. Po zhodnotení všetkých okolností musí skonštatovať, že priet'ahy idú na vrub postupu okresného súdu, a to najmä v dôsledku jeho neefektívneho postupu. Súd nepostupoval v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

24. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v napadnutom konaní za zdĺhavý a zjavne neefektívny, ktorý aj napriek zložitosti veci nemožno považovať za zlučiteľný so základným právom s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s jeho právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto vyslovil porušenie označených práv (bod 1 výroku tohto nálezu).

25. Vo vzťahu k postupu krajského súdu ústavný súd po oboznámení sa so spisovým materiálom zistil, že doba konania pred krajským súdom v súvislosti s rozhodovaním o odvolaniach s'ťažovateľa a prokurátora predstavovala šesť mesiacov. Pri zohľadnení povahy veci, jej právnej a skutkovej zložitosti, ako aj rozsahu preskúmvanej rozhodovacej činnosti okresného súdu považuje ústavný súd takúto dĺžku konania za primeranú. Postup krajského súdu preto nemožno kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tohto dôvodu ústavnej s'ťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Zákaz pokračovať v porušovaní označených práv s'ťažovateľa a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. Podľa § 133 ods. 3 písm. c) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd s'ťažovateľa.

27. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval porušenie s'ťažovateľom označených práv (bod 1 výroku nálezu), ktoré vzniklo v dôsledku dlhodobej neefektívnej činnosti okresného súdu, a konanie v čase rozhodovania ústavného súdu naďalej prebieha, považuje ústavný súd za potrebné uplatniť preventívny zákaz pokračovať v porušovaní základných práv s'ťažovateľa.

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže priznať s'ťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

29. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, konštatoval nečinnosť okresného súdu v prejednávaní a rozhodovaní trestnej veci s'ťažovateľa a zobral do úvahy nielen celkovú dĺžku konania, ale i povahu veci, i jej význam pre s'ťažovateľa, jeho správanie, a tým aj rozsah porušenia jeho označených práv. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že s'ťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur, ktoré mu je okresný súd povinný zaplatiť, a to v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Ústavný súd návrhu

sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške presahujúcej sumu 3 000 eur nevyhovet (bod 4 výroku nálezu).

30. Úspešný sťažovateľ si neuplatnil právo na náhradu trov konania, preto o tomto nároku ústavný súd nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu